

Det placerade barnets rätt till gott umgänge när föräldern har kognitiva svårigheter

Det är så obehagligt när ni ändrar er fram och tillbaka hela tiden

Barnrättsdagarna i Örebro, 10 april, 2019
Christine Eriksson-Mattsson
Agnetha Hammerin

Lyssna Region Uppsala

[SUF Startside](#) | [Om SUF](#) | [PYC](#) | [Forskning & utveckling](#) | [SUF Sverige](#) | [Information](#) | [Kontakt](#)

SUF Startside

SUF-Kunskapscentrum
med barnens bästa i fokus

Save the date

15 mars 2019
Regional mötesplats
för de lokala SUF-grupperna
i Uppsala län
Nationell SUF-Konferens
Göra skillnad
22 maj 2019 kl. 08.00-16.00
Föreläsningar:
21 maj 2019 kl. 13.00-16.00
Anmälan öppnar 1 mars 2019

Välkommen till SUF-Kunskapscentrum

SUF-Kunskapscentrum arbetar med att utveckla, samla och sprida kunskap om stöd till barn och föräldrar i familjer där någon förälder har intellektuell funktionsnedsättning (IF) eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan.

SUF-Kunskapscentrum tar avstamp i barnkonventionen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (artikel 23), i syfte att: tillförsäkra barn deras rätt till goda uppväxtvillkor och föräldrar med funktionsnedsättnings rätt till stöd i sitt föräldraskap.

Kunskapscentret samfinansieras av Region Uppsala och Uppsala läns kommuner: Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar.

Nyhetsbrev

Håll dig uppdaterad med SUFs nyhetsbrev!

Ny webbplats för föräldrar med ASD

Månadens SUF-tips

Nu finns boken om Wilma på flera språk

Wilmas mamma har adhd en barnbok som beskriver hur det kan vara att ha en...

Har du en fråga till SUF:s referensgrupp?

Ställ din fråga här!

Barnbok på YouTube

Barnboken Linus mamma har en utvecklingsstörning finns nu som talbok.

Lyssna [Skriv ut](#)

Nyheter

Nytt kunskapsstöd Barn i familjehem – umgänge med föräldrar och andra närstående

Regionala Mötesplats

Studiebesök från Japan

Good practice guidance on working with parents with a learning disability

Mors handikapp ökar risker

[Fler](#)

Intressanta länkar

UR Samtiden - Om föräldrar med kognitiva svårigheter

Nya Självhjälp på vägen

Anknytning hos barn till mödrar med intellektuella funktionshinder

[Fler länkar](#)

Följ oss

Bli den första bland dina vänner att gilla detta.

Begreppet kognitiva svårigheter

Används här som ett samlingsbegrepp

beskriver en funktionsnedsättning som medför svårigheter inom ett eller flera av följande områden:

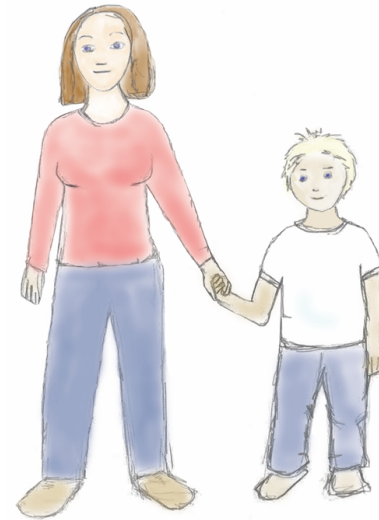
- tid och rum
- struktur
- abstrakt tänkande
- planering
- minne
- förmågan att läsa, skriva och/eller räkna

Svårigheterna är så stora att de påverkar föräldraförmågan

SUF-KC tar avstamp i...

- FN:s konvention om barnets rättigheter
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 23; Hem och familj

Det handlar om barnet

Barnets rätt till goda uppväxtvillkor och föräldrar med funktionsnedsättnings rätt till stöd i sitt föräldraskap

Barn i familjehem – umgänge med föräldrar och andra närstående

Bilaga 4 – Fördjupning om stöd till föräldrar med kognitiva svårigheter

- Hur kan kognitiva svårigheter identifieras
- Vad kan socialtjänsten behöva tänka på i planering, genomförande och uppföljning av umgänge
- Hur kan en förälder ges bättre förutsättningar till ett gott umgänge mellan barn och förälder

Konsekvenser hos vuxna - exempel

- Svårt att planera, organisera, hålla ordning
- Undviker, skjuter upp krävande uppgifter
- Bristande kommunikation, samspel
- Uppmärksamhetssvårigheter
- Impulsivitet
- Bristande tidsuppfattning, glömmer tider, åtaganden
- Svårt att hitta
- Svårt att vara flexibel

Automatisering

- Personen har förmåga men det brister i tillämpning i och med att förmågorna inte är automatiserade
- Detta gör att till exempel föräldern inte har energi till att upprätthålla en jämn kvalitet i föräldraförmågan

När kraven överstiger förmågor

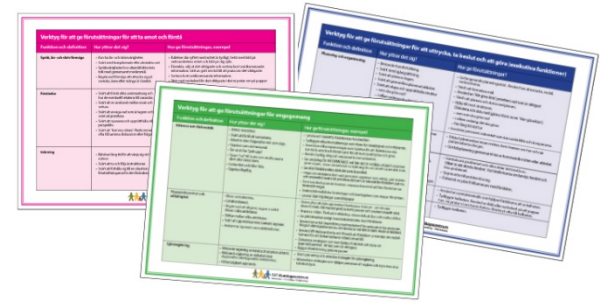
Föräldraskap + funktionsnedsättning = stress

Konsekvenser av konsekvenserna

- Missförstånd och konflikter
- Svårt att hantera förändringar
- Svårt att nyttja sin begåvning
- Svårt att klara praktiska problem i vardagen
- Det tar längre tid och kräver energi

Delaktighet

- Det är alltid professionellas ansvar att vara aktiv och använda olika former av kommunikativt och kognitivt stöd

Gott umgänge - resurs för barnet och gynnar barnets utveckling

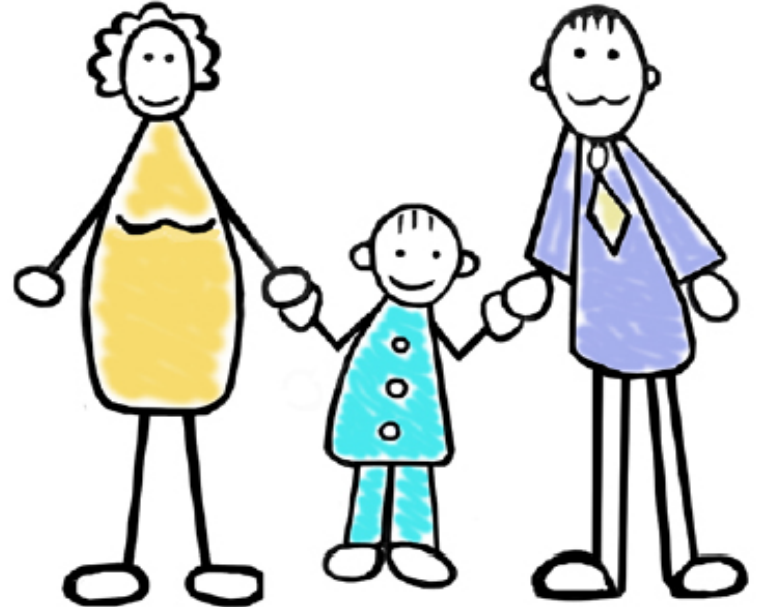
- Anpassningar och bemötande inför placering och vid umgänge:
 - understödja engagemang genom att skapa motivation, uppmärksamhet och förtroende
 - ge förutsättningar för att ta emot och förstå
 - ge förutsättningar för att kunna uttrycka o göra

Fallbeskrivning

Hur socialtjänsten kan arbeta kring umgänge

- Planering - förberedelse
- Umgängestillfälle
- Uppföljning

www.kunskapsguiden.se

Professionella är otydliga...

- Mycket prat, långa meningar
- Vi skiftar snabbt tema, fråga och fokus
- Innehåller många bedömningar, prioriteringar
- Förutsätts kognitiva funktioner (minne, förståelse, abstraktionsförmåga, exekutiv förmåga mm)
- Vad händer – frustration, ilska
- Tolkas ofta som: *går i försvar, svår att samarbeta med...*

Begripliggöra

- Presentera skriven information på ett lättläst sätt
- Minska mängden text.
- Ritprata → sänker taltempot

I både tal och skrift:

- Undvik långa meningar, svåra ord, fackuttryck, metaforer och förkortningar
- Tydliggör genom att förstärka med rubriker, avgränsade stycken, punktlistor och bilder.

Föräldraförmåga är att...

Förvärva och hålla kvar
Kunskaper

Veta

Omsätta kunskaper till
Färdigheter

Kunna

Bibehålla och generalisera
färdigheter genom
Tillämpning
i föräldraskapet

Göra

Socialekreterarens planering inför möte om umgänge

- Kallelsens innehåll och utformning
- Tydlig agenda med pauser inlagda
- Timetimer
- Möjlighet att ritprata, ev. pratkarta, whiteboard
- Checka för förståelse
- Ev. pedagogisk stödperson
- Anpassning av lokal

Kallelse till Socialtjänsten

Lisa och Erik Andersson
Hudiksvägen 34
111 11 Uppsala

Adress: Bussnummer 8. Hållplats: Storgatan

Dag: Datum:

Vi ses klockan: till klockan:

Det är oss ni kommer att träffa.

Karin Dahlström **Fredrik Bergström**
Familjeomsökare Barnektare

Ni får gärna ta med er någon närstående.
Det bestämmer ni själva.

Vi kommer att prata om och planera
umgänget med Linus.

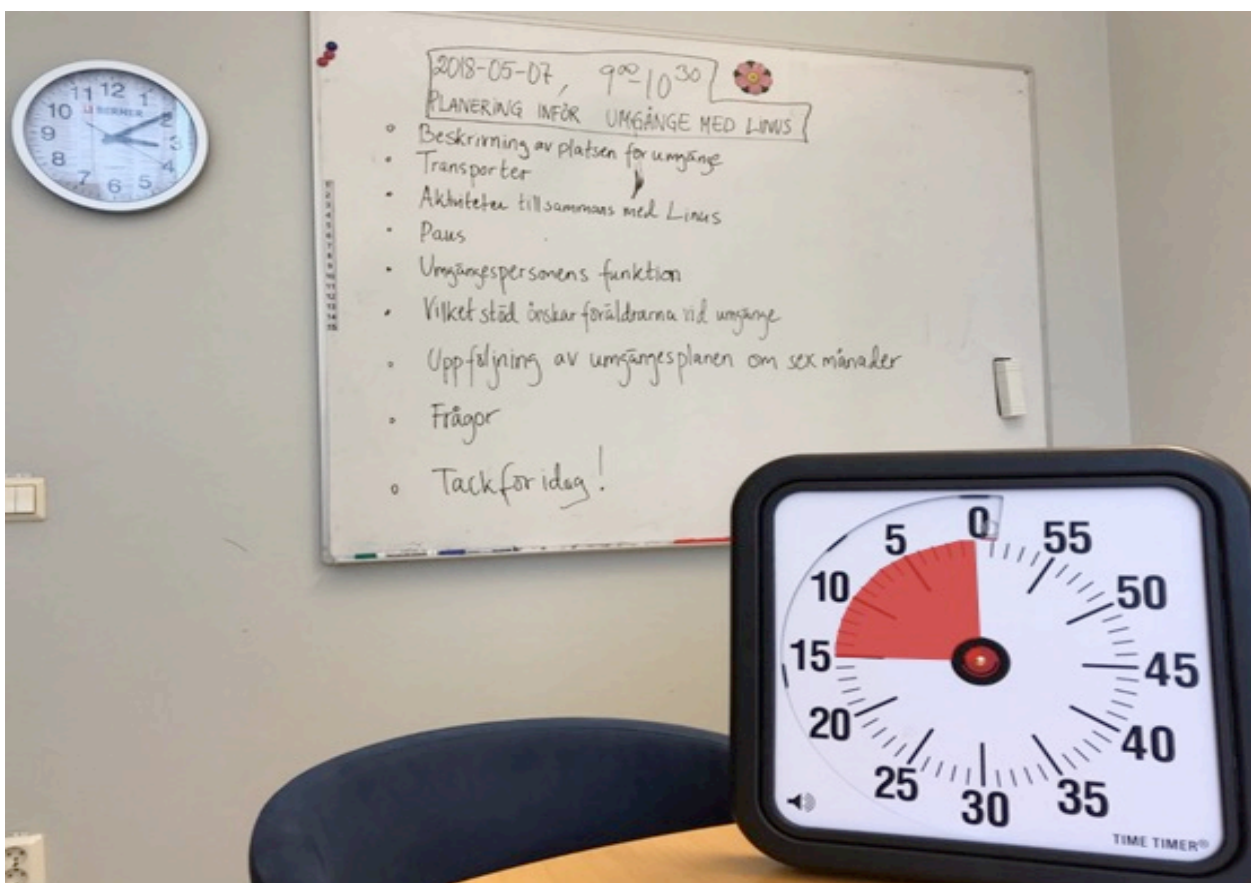
Ring eller skriv till mig om du vill fråga om något.
Telefon 018-10 000
E-Mail: fredrik.bergstrom@ uppsala.se

Med vänlig hälsning
Fredrik Bergström
Barnektare

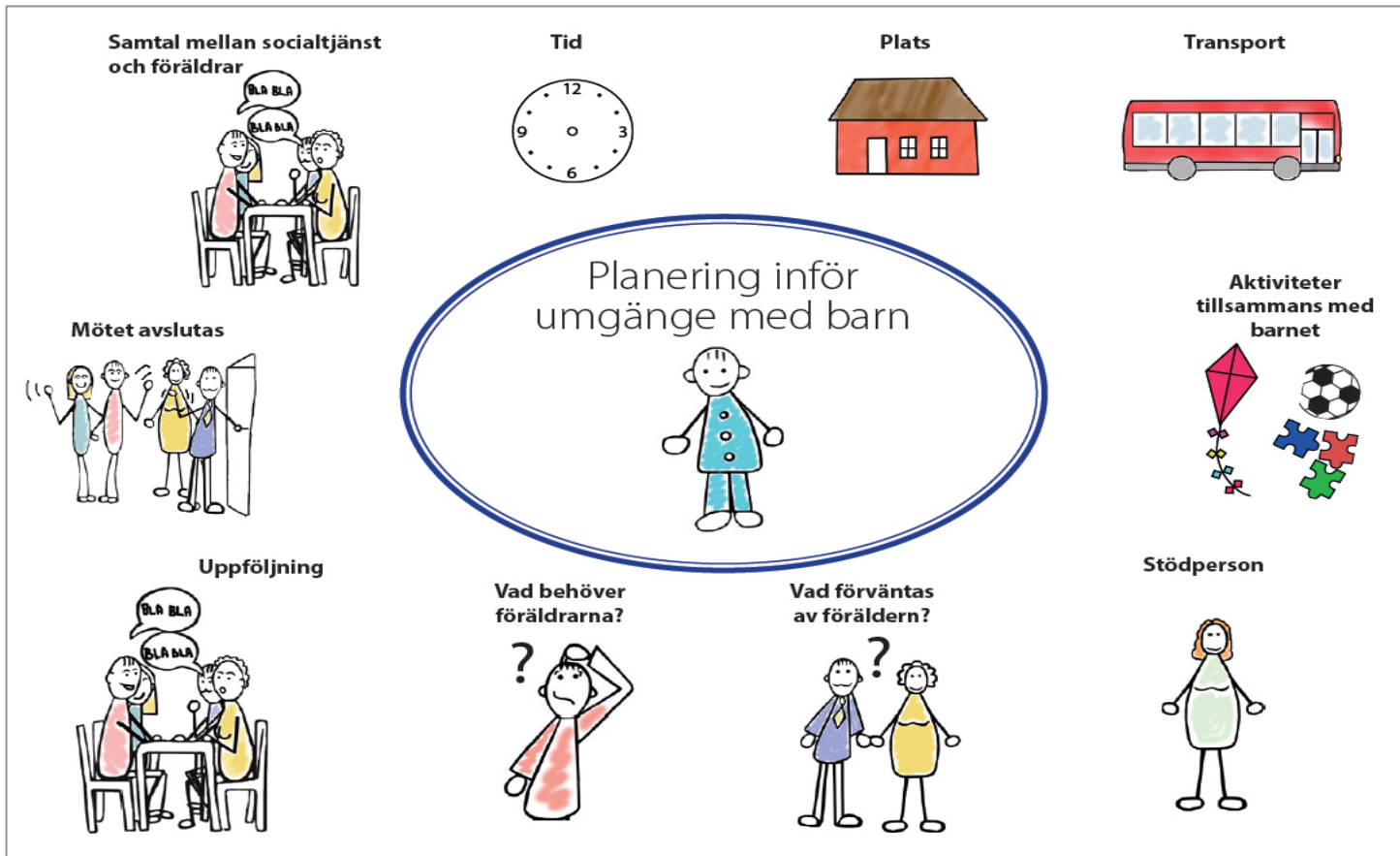
Tydlig agenda

- Beskrivning av platsen för umgänge
- Hur ta sig till och från umgänge
- PAUS
- Aktiviteter med barnet
- PAUS
- Ev. den pedagogiska stödpersonens funktion
- Vilket stöd önskar föräldrarna vid umgänge
- PAUS
- Uppföljning av umgängesplanen

Kognitivt stöd

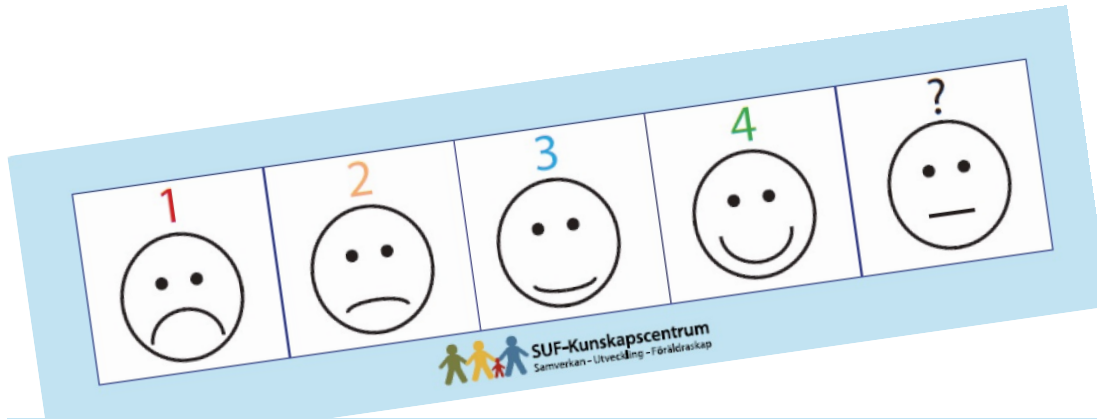
Kommunikativt stöd - exempel

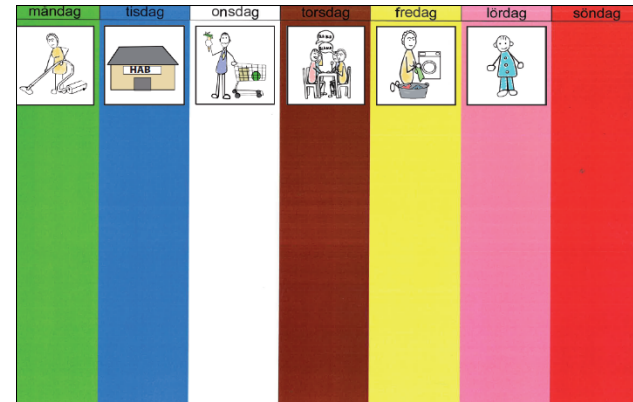

Checka för förståelse

De 8 frågorna föräldern behöver få svar på:

- 1. Vad ska jag göra?**
- 2. Varför?**
- 3. Var ska jag vara?**
- 4. När ska jag göra det?**
- 5. Hur länge ska jag göra det?**
- 6. Hur mycket ska jag göra?**
- 7. Hur ska jag göra det?**
- 8. Vad händer sedan?**

Stödperson

Syfte – att stärka barnets och föräldrarnas förutsättningar för att mötas i ett gott umgänge

Insats: riktat pedagogiskt stöd:

- Pedagogisk stödperson; före, under, efter umgänge
- Strategier; Kunskap – Färdigheter – Tillämpning
- Strategier för att kompensera

Minnesöd - Vad bestämde vi idag?

- Sammanfatta skriftligt
- Dagens datum
- Deltagare
- Vi träffades för att...
- Vi bestämde...
- Ev. nytt besök och plats
- Inget nytt besök bestämdes
- Kom-ihåglapp
- Mobilfoto

Umgångestillfället

- Det är först när det finns struktur som man kan vara flexibel
- Se över hur man kan spara energi för såväl föräldrarna som barnen

Vad ska hända på umgänget?

Åka till pappa och mamma

Träffa pappa och mamma

Äta mat

Leka tillsammans

Säga hej då

Åka tillbaka

Framme

Efter umgänget - uppföljning

Hur har umgänget fungerat?

Förbättringsområden?

Vad tycker: barn, föräldrar, familjehemsföräldrar
och stödperson?

Sören Kirkegaard

Om jag vill lyckas att
föra en människa
mot ett bestämt mål
måste jag först finna henne
där hon är
och börja just där.

Den som inte kan det,
lurar sig själv när hon tror,
att hon kan hjälpa andra.

För att hjälpa någon
måste jag visserligen förstå,
mer än vad hon gör,
men först och främst
förstå, vad hon förstår.

Om jag inte kan det,
så hjälper det inte,
att jag kan och vet mer.